HANDBOEK
TOUR DE FRANCE
2016

MICHAEL BOOGERD &
THOMAS OLSTHOORN

HANDBOEK TOUR DE FRANCE 2016

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 3534 1
© 2016 Michael Boogerd en Thomas Olsthoorn
Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van
House of Sports te Ouderkerk aan de Amstel
Omslagontwerp Studio Jan de Boer
Kaarten binnenzijde omslag © DeVink Mapdesign
Foto auteurs © Frank Toussaint
Icoontjes © Marieke Ubbink

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

INHOUD

Woord vooraf *7*

Etappeoverzicht *11*

Favorieten *103*

Ploegen *137*

Statistieken *163*

Bibliografie *173*

WOORD VOORAF

Na een donkere winter zorgen de voorjaarsklassiekers voor de eerste kriebels. Door de Ronde van Italië nemen de verschijnselen vervolgens nog meer toe. Maar rond de Tour de France barst de wielerkoorts pas echt in alle hevigheid los in ons land. Het grootste fietscircus ter wereld staat garant voor een flinke portie vreugde, drama, heroïek en spektakel; en daar willen we geen seconde van missen. Duizenden Nederlanders trekken 's zomers met de caravan of de camper naar Frankrijk en combineren dat met een bezoekje aan de Tour. Elders in Europa verlaten vakantiegangers in de loop van de dag de stranden en zwembaden en nestelen zich voor een televisie. Ook de thuisblijvers liggen hele middagen comfortabel op de bank en willen alles zien van de intense strijd om de gele trui en de jacht op etappeoverwinningen.

Michael Boogerd vertolkte jarenlang een Nederlandse hoofdrol in de Tour de France. Deze zomer is het exact twintig jaar geleden dat hij in Aix-les-Bains zijn eerste ritzege wist te boeken. In 1998 werd hij vijfde in het algemeen klassement en vier jaar later schreef hij geschiedenis met een gedenkwaardige solo naar La Plagne. Na zijn loopbaan werd Boogerd, mede door zijn werk als commentator en analyticus, ook een van die miljoenen intensieve volgers van de belangrijkste wedstrijd op de kalender.

Vorig jaar keerde hij voor het eerst sinds zijn afscheid als renner echt terug in het peloton. Als ploegleider van Team

Roompot Oranje Peloton stond hij weer midden in zijn wielerwereld. Boogerd genoot van het begeleiden en beter maken van jonge Nederlandse talenten. Ook in zijn nieuwe functie wilde hij proberen de top te halen. Ploegleider zijn bij een mooi team in de Tour, dat was en is zijn ultieme droom.

Op de achtergrond sluimerde echter altijd de dreiging van een schorsing, naar aanleiding van zijn dopingbekentenis ruim drie jaar geleden. Die vrees werd eind vorig jaar werkelijkheid: de UCI legde hem alsnog een tweejarige straf op en dat betekende dat Boogerd tot eind 2017 geen werkzaamheden binnen het professionele wielrennen mag verrichten. Zijn taken als ploegleider van Roompot moest hij per direct neerleggen.

'Het liefst had ik natuurlijk nog midden in het wielrennen gestaan,' zegt Boogerd. 'Dan ben je er ook volwaardig onderdeel van. Nu voelt het alsof ik langs de zijlijn moet toekijken. Soms frustreert die schorsing me nog een beetje, maar ik heb het geaccepteerd en geniet nog net zo veel van de koers als vorig jaar of tien jaar geleden. Over een kleine anderhalf jaar ga ik proberen mijn plekje in het peloton te heroveren.'

Ondanks die fikse tegenvaller werkte Boogerd met evenveel passie en plezier aan de totstandkoming van dit boek. Tijdens zijn verblijf in de boezem van de sport heeft hij vorig jaar gezien dat het fietsen op een goede manier is veranderd. De tendens uit zijn tijd, waarin dopinggebruik gemeengoed was, is volledig verdwenen. En dat doet hem goed.

'Er kunnen altijd jongens tussen zitten die lopen te rommelen, maar de cultuur is wel omgeslagen. Dat heb ik gevoeld en gemerkt. Er wordt helemaal niet meer over medische begeleiding gesproken, geen aandacht aan geschonken.'

Voor de aankomende Tour beschouwt Boogerd titelhouder Chris Froome als dé te kloppen man, gevolgd door Alberto Contador en Nairo Quintana. Dat de Britse kampioen de kop van Jut is bij een deel van het publiek en geregeld wordt geconfronteerd met dopingvragen, vindt Boogerd vervelend voor hem. Hij is van mening: als Froome zegt dat hij een eer-

lijke winnaar is, dan moeten we daarvan uitgaan.

'Ik geloof niet dat Froome grote risico's neemt. Het zou wel van heel veel lef en arrogantie getuigen als ooit nog blijkt dat hij iets verkeerds heeft gedaan terwijl hij zich nu zo fel uitspreekt tegen doping. Ik kan het me haast niet voorstellen.'

Naast de strijd om de verschillende truien kijkt Boogerd met bovengemiddelde belangstelling uit naar de verrichtingen van de Nederlanders. Met Robert Gesink, Wilco Kelderman, Bauke Mollema, Wout Poels en Tom Dumoulin is er een groepje landgenoten dat de afgelopen jaren al enkele fraaie staaltjes fietsen heeft laten zien en in de nabije toekomst tot meer mooie prestaties in staat moet zijn in Frankrijk. Boogerd geniet van de klimcapaciteiten van Poels, waardeert het dat Kelderman zijn ambities hardop uitspreekt, hoopt dat Mollema meer risico's gaat nemen om een grote zege binnen te halen, denkt dat Dumoulin nog één keer zonder druk kan rijden als hij in de Tour van start gaat, en hij is enorm benieuwd of het Gesink gaat lukken de switch te maken van klassementsrenner naar rittenkaper.

'Het lijkt me heel moeilijk voor hem om zich straks in de eerste serieuze bergrit te laten lossen. Dat zit niet in zijn systeem. Zo is hij niet opgevoed. De buitenwacht dringt Gesink een beetje op dat hij voor ritzeges moet gaan. Die druk heeft hem vroeger soms genekt. Ik hoop dat hij daar nu overheen is en zich minder aantrekt van wat iedereen over hem roept en van hem vindt.'

Net als de vier voorgaande edities kent *Handboek Tour de France* een duidelijke indeling. Onder de kop 'Boogerds blik' neemt Boogerd alle routes, ijkpunten en obstakels van de 21 etappes uitgebreid onder de loep. Er komen (historische) feitjes voorbij in 'Facts & figures'. 'Cols' geeft informatie over de stijgingspercentages van een heuvel of berg waarvan de top als finish fungeert en in 'Vive la France' is er aandacht voor tradities en bezienswaardigheden in Frankrijk. Bij 'Tourhistorie' gaan we terug in de tijd en in 'Demarrage' vertelt Boogerd smaakvolle en

soms hilarische anekdotes uit zijn rijke wielerverleden.

Voor deze editie is het etappeoverzicht uitgebreid met het kopje 'Hitlijst'. In deze rubriek verzamelt en bespreekt Michael Boogerd zijn alltime favorieten uit de geschiedenis van de Ronde van Frankrijk. Van de beste klimmers tot de grootste persoonlijkheden. Let wel: zijn volgorde in de lijstjes is willekeurig. Boogerd wil vooral laten zien welke coureurs en gebeurtenissen hem tijdens zijn jeugd, zijn carrière en de afgelopen jaren het meest hebben gefascineerd.

'Bernard Hinault vond ik een mooie renner om als jong mannetje naar te kijken. Hinault straalde kracht uit, hij was cool. Ik was fan van hem omdat hij toffe dingen deed. Naast zijn vijf titels en 28 ritzeges in Frankrijk won Hinault in 1980 Luik-Bastenaken-Luik in de sneeuw. Parijs-Roubaix vond hij maar niets, met die kasseien, maar hij won wel die ene keer dat hij aan de start verscheen. Dan ben je een held.'

In het hoofdstuk 'Favorieten' worden alle kanshebbers voor de gele, groene en bolletjestrui besproken. Vervolgens komen de 22 deelnemende ploegen aan bod en tot slot zetten we de statistieken van de verschillende klassementen op een rij.

Ook dit jaar is het *Handboek* maanden voor de start op 2 juli bij Mont-Saint-Michel naar de drukker gegaan. Er bestaat dus een kans dat favorieten en kanshebbers onverhoopt zijn gesneuveld onderweg en dat niet alle voorspellingen zullen uitkomen. Toch zijn we er zeker van dat de voorpret in aanloop naar de 103e Touraflevering er geen greintje minder om zal zijn.

Met kansen voor de sprinters, zware overgangsetappes, twee boeiende tijdritten, uitstapjes naar Andorra en Zwitserland, de Mont Ventoux en nog veel meer klimwerk, is er een parcours om van te smullen. Het peloton bestaat louter uit renners die zich maandenlang hebben voorbereid en in topvorm verkeren. Iedereen is klaar voor het absolute hoogtepunt van het wielerjaar. En u straks ook na het lezen van dit boek.

Thomas Olsthoorn

ETAPPEOVERZICHT

ETAPPE	DATUM	AFSTAND	STARTPLAATS
Etappe 1	Zaterdag 2 juli	188 km	Mont-Saint-Michel
Etappe 2	Zondag 3 juli	182 km	Saint-Lô
Etappe 3	Maandag 4 juli	222 km	Granville
Etappe 4	Dinsdag 5 juli	232 km	Saumur
Etappe 5	Woensdag 6 juli	216 km	Limoges
Etappe 6	Donderdag 7 juli	187 km	Arpajon-sur-Cère
Etappe 7	Vrijdag 8 juli	162 km	L'Isle-Jourdain
Etappe 8	Zaterdag 9 juli	183 km	Pau
Etappe 9	Zondag 10 juli	184 km	Vielha Val d'Aran
Rustdag	Maandag 11 juli		
Etappe 10	Dinsdag 12 juli	198 km	Escaldes-Engordany
Etappe 11	Woensdag 13 juli	164 km	Carcassonne
Etappe 12	Donderdag 14 juli	185 km	Montpellier
Etappe 13	Vrijdag 15 juli	37 km	Bourg-Saint-Andéol
Etappe 14	Zaterdag 16 juli	208 km	Montélimar
Etappe 15	Zondag 17 juli	159 km	Bourg-en-Bresse
Etappe 16	Maandag 18 juli	206 km	Moirans-en-montagne
Rustdag	Dinsdag 19 juli		
Etappe 17	Woensdag 20 juli	184 km	Bern
Etappe 18	Donderdag 21 juli	17 km	Sallanches
Etappe 19	Vrijdag 22 juli	146 km	Albertville
Etappe 20	Zaterdag 23 juli	146 km	Megève
Etappe 21	Zondag 24 juli	113 km	Chantilly

	AANKOMSTPLAATS	TYPE	WINNAAR
	Utah Beach Sainte-Marie-du-Mont	Vlak	
	Cherbourg-Octeville	Aankomst heuvelop	
	Angers	Vlak	
	Limoges	Vlak	
	Le Lioran	Bergen	
	Montauban	Vlak	
	Lac de Payolle	Bergen	
	Bagnères-de-Luchon	Bergen	
	Andorra Arcalis	Aankomst bergop	
	Revel	Heuvelachtig	
	Montpellier	Vlak	
	Mont Ventoux	Aankomst bergop	
	La Caverne du Pont-d'Arc	Individuele tijdrit	
	Villars-les-Dombes Parc des Oiseaux	Heuvelachtig	
	Culoz	Bergen	
	Bern	Heuvelachtig	
	Finhaut-Emosson	Aankomst bergop	
	Megève	Individuele tijdrit	
	Saint-Gervais Mont Blanc	Aankomst bergop	
	Morzine	Bergen	
	Parijs	Vlak	

PUNTENSCHEMA VOOR DE GROENE TRUI

ETAPPES

RENNERS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	TOTAAL
B. Hagen																						
Bouhanni																						
Cavendish																						
Degenkolb																						
Greipel																						
Kittel																						
Kristoff																						
Matthews																						
Sagan																						

ETAPPE 1 • Zaterdag 2 juli

Start Mont-Saint-Michel
Aankomst Utah Beach Sainte-Marie-du-Mont
Afstand 188 kilometer

BOOGERDS BLIK

La Manche is een mooie streek om de Tour te beginnen. Het kan er best lastig zijn, met de kustwind heb je kans op waaiers. De klassementsmannen moeten dus meteen alert zijn voor het geval het peloton in stukken breekt. Wie niet in de eerste waaier zit, kan kostbare tijd verliezen. Er zal weer heel nerveus worden gereden op de eerste dag en dat zal een hectische finale met mogelijk valpartijen opleveren. Maar het gaat sowieso eindigen in een massasprint. Met Marcel Kittel en André Greipel hebben we de laatste jaren gezien dat ze na het winnen van de eerste grote sprintafspraak vaker wisten te scoren. Voor een spurter is een vroege overwinning een geschenk uit de hemel. De druk is dan van zijn schouders. Hij zit meteen lekker in de ronde en daardoor gaat alles erna makkelijker.

Ik kijk altijd uit naar die eerste sprint. De ploegen van de rappe mannen vechten in de laatste kilometers om de beste positie voor aan het peloton en het is interessant om te zien welk team dit jaar het best georganiseerd is. Twee jaar geleden verstonden ze bij Giant-Shimano de kunst van het zo laat mogelijk maar wel precies op het juiste moment Kittel naar voren brengen. Net als je dacht: waar blijven ze toch? Dan: pang! Ineens waren ze er. Als ik televisie zit te kijken, voel ik de spanning van de renners. In de periode dat ik voor het klassement ging, moest ik me er ook steeds tussen wringen om er zeker van te zijn dat ik geen tijd zou verliezen. Vreselijk was

dat. Mijn hartslag gaat nog steeds omhoog bij een massaspurt.

DEMARRAGE • Stroeve start

De laatste dagen voorafgaand aan het Grand Départ waren eigenlijk de rotste van de hele Tour. Ze duurden zo lang. Je bent een bepaalde spanning aan het opbouwen en gefocust op je prestatie, maar je moet allemaal dingen doen die je helemaal niet leuk vindt. Op donderdag had je de bloedcontroles, vervolgens een persconferentie voor de media en daarna nog een ploegpresentatie. De vrijdag was helemaal een circus, met allerlei medische tests die je moest ondergaan. Dan lag je op een bed met allemaal van die plakkertjes op je bovenlijf, en de journalisten liepen er gewoon tussendoor. Dat ging nergens over, die tests waren allemaal voor de show.

De Tour startte vaak in een grote stad, dus het was in die omgeving ook waardeloos trainen met al dat verkeer. Zo kwam je nooit in het ritme dat je gewend was voor een koers. Ik vond het maar klote, die dagen. De ronde begon ook altijd met een proloog en dat was toch al niet mijn hobby. Zo'n dag duurde eeuwig lang. Je zat alleen maar te wachten tot je een keer mocht rijden. Tijdens de editie van 2003 bestond de Tour honderd jaar en was het Grand Départ in Parijs. Na de proloog startte de eerste etappe de volgende dag naast voetbalstadion Stade de France. Moesten we ook nog eens veertig kilometer geneutraliseerd de stad uit rijden. Ik vond het helemaal niets. Je weet van tevoren dat het een nerveuze rit gaat worden, dan wil je gewoon beginnen en niet steeds hoeven stoppen voor een of andere foto omdat de organisatie dat wil. Ik was blij als die openingsrit achter de rug was. Dan was voor mij de Tour pas echt vertrokken.

FACTS & FIGURES • Eerste gele trui van de ronde

Frankrijk 24x
België 19x
Zwitserland 10x
Duitsland 7x
Nederland 6x
Italië 5x
Spanje 5x
Groot-Brittannië 4x
Luxemburg 3x
Australië 2x
Noorwegen 1x

VIVE LA FRANCE • D-Day

Opdat het verleden nooit wordt vergeten, heeft organisator ASO er de afgelopen jaren een gewoonte van gemaakt om bijzondere oorlogsplekken in de Franse geschiedenis te bezoeken. Ditmaal is gekozen voor de kleine kustplaats Sainte-Marie-du-Mont. Op 6 juni 1944 wisten maar liefst 23.000 Amerikaanse soldaten voet aan land te zetten op Utah Beach, de codenaam die de geallieerden het strand hadden gegeven, en dat was het begin van de bevrijding van West-Europa tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op deze plek staat tegenwoordig het Utah Beach landingsmuseum, dat volledig in het teken staat van deze historische militaire operatie.

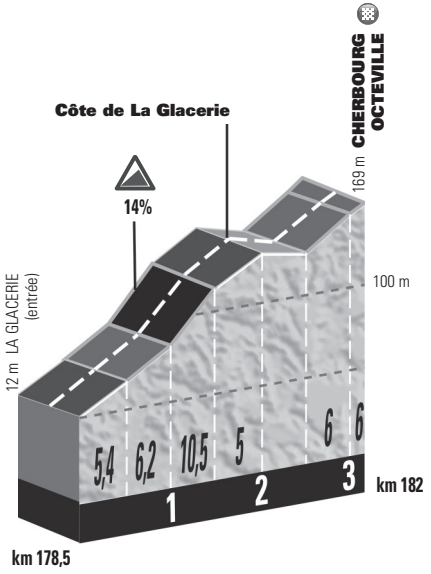
TOURHISTORIE • Dubbele sensatie

Johan Museeuw was een klassiekerrenner bij uitstek. Hij reed in zijn carrière een prachtige palmares bijeen in de kasseienkoersen in het voorjaar. Het eerste grote succes in zijn loopbaan behaalde hij echter bij zijn derde deelname aan de Tour de France, in 1990. De vijfde etappe, van Nantes naar Mont-Saint-Michel, was een typische spurtersrit. Er waren zoals ge-

bruikelijk wel wat aanvalspogingen van de vrijbuiters, maar die werden allemaal ruim voor de finish in de kiem gesmoord. Toch zorgde een valpartij voor een hectische finale. Het peloton moest vol in de remmen en brak in stukken uiteen. De 24-jarige Museeuw – die toen nog te boek stond als een spurter en zich net aan een ondergeschikte rol aan het ontworstelen was – zat mee in de voorste groep, en dat gold eigenlijk voor alle erkende topsprinters. De Oost-Duitser Olaf Ludwig was een van de favorieten voor de etappewinst. Hij was zo sterk als een os en won steevast op pure kracht. Van enig tactisch vernuft was bij hem alleen geen sprake, en dat brak hem op. Op negen kilometer van de streep deed Ludwig eerst volle bak mee aan een bonificatiesprint, vervolgens achterhaalde hij een vluchter en in de massaspurt op de dijk van Mont-Saint-Michel kwam hij te vroeg op kop, waardoor hij in de wind kwam te zitten. Museeuw pakte het een stuk slimmer aan. Hij hield zich lange tijd koest, kwam precies op het juiste moment uit het wiel van Ludwig en troefde klasbakken als Guido Bontempi, Jean-Paul van Poppel, Adriano Baffi, Eddy Planckaert en Jelle Nijdam af. Een huzarenstukje dat Museeuw een kleine drie weken later op magistrale wijze herhaalde door naar de zege te snellen op de Champs-Élysées. Na 1990 verscheen de 'Leeuw van Vlaanderen' nog achtmaal aan de start in de allergrootste etappekoers, maar hij zou nooit meer een ritzege binnenhalen. Grote klassiekers won hij daarentegen des te meer.

ETAPPE 2 • Zondag 3 juli

Start Saint-Lô
Aankomst Cherbourg-Octeville
Afstand 182 kilometer

COL • Côte de La Glacerie

Lengte	3,1 kilometer
Hoogtemeters	157
Hoogste punt	169 meter
Gemiddelde stijging	4,8%
Steilste stuk	14%

BOOGERDS BLIK

De Côte de La Glacerie is een serieuze aankomst. Hij is langer dan de Muur van Hoei vorig jaar en daar werd het toen al aardig uit elkaar gereden. Ik zie hier wel een klassementsrenner winnen. Peter Sagan kan in principe alles aan. Misschien maakt een heel goede Greg Van Avermaet kans, maar het kan voor hen ook net iets te zwaar zijn. Deze finish is meer geknipt voor iemand als Alejandro Valverde of Joaquim Rodríguez, mannen die goed kunnen klimmen en ook nog eens rap zijn.

Het is zeker niet ondenkbaar dat een uitgedund peloton bij de voet van die slotklim aankomt, want ook vandaag loopt een groot deel van het parcours langs de kust. Het is ook nog eens heuvelachtig terrein en dat maakt de kans op waaiers nog groter. Zeker als sterke ploegen als Tinkoff en Movistar collectief gas gaan geven op die klimmetjes en de boel op de kant gooien. Alles hangt af van de vraag of de wind gunstig staat. Is dat het geval, dan gaan de ploegen van enkele favorieten zeker iets ondernemen om de concurrentie pijn te doen. Op papier ziet het er angstaanjagend uit.

Als klassementsman moet je heel oplettend zijn. Nairo Quintana was dat in 2015 niet. Hij verloor tijdens de tweede etappe naar Neeltje Jans meteen anderhalve minuut op Chris Froome en wist dat in het vervolg van de ronde niet meer goed te maken. Wilco Kelderman maakte die rit ook meteen op onplezierige wijze kennis met de Ronde van Frankrijk. Hij reed op een ploeggenoot in en ging onderuit op een moment dat het nooit mag gebeuren. Zo ondervond Kelderman dat de Tour met geen enkele andere wedstrijd is te vergelijken.

De ene coureur heeft er meer talent voor dan de andere, maar als je jezelf een beetje respecteert als renner, moet je er gewoon voor zorgen dat je op belangrijke momenten in de koers op de juiste plek zit. Een kopman is het aan zijn stand verplicht om in de eerste waaier te zitten. En als hij niet sterk is in het positioneren en het juiste wiel volgen, dan moet zijn